

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ИСТИФОДА ВА ҲИМОЯИ АЛОМАТУ НОМҲОИ САЛИБИ СУРХ ВА ҲИЛОЛИ АҲМАР ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Қонуни мазкур тартиби истифода ва ҳимояи аломатҳо ва номҳои Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар, ҳамчунин сигналҳои фарқкуниро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи уҳдадорихои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз конвенсияҳои Женева дар бораи ҳимояи қурбонихои ҷанг аз 12 августи соли 1949 ва Протоколҳои иловагӣ ба онҳо аз 8 июни соли 1977, ҳамчунин Қоидаҳои истифодаи аломатҳои салиби сурх ё ҳилоли аҳмар аз ҷониби ҷамъиятҳои миллӣ, ки Конфронси XX байналмилалии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар дар соли 1965 (бо тағйирот ва иловаҳои соли 1991) қабул кардааст бармеоянд, муайян мекунад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 1. Истилоҳоти асосие, ки дар Қонуни мазкур истифода бурда мешаванд

Барои мақсадҳои Қонуни мазкур истилоҳоти зерин истифода бурда мешаванд:

низои мусаллаҳона - вазъиятҳо, ҷӣ тавре ки онҳо дар конвенсияҳои Женева дар бораи ҳимояи қурбонихои ҷанг аз 12 августи соли 1949 (минбаъд конвенсияҳои Женева) ва дар Протоколҳои иловагӣ ба онҳо аз 8 июни соли 1977 (минбаъд Протоколҳои иловагӣ) муайян карда шудаанд;

воҳидҳои тиббӣ - муассисаҳои статсионарӣ ё сайёри тиббӣ ва дигар воҳидҳои ғайринизомӣ ё харбӣ, ки дар асоси доимӣ ё муваққатӣ барои ҷустуҷу, бардошта баровардан, интиқол, ташҳис ё муолиҷа намудани маҷрӯҳон ва беморон, аз ҷумла расонидани кумаки аввалин, ҳамчунин барои пешгирии бемориҳо ташкил карда шудаанд;

ҳайати қормандони тиббӣ - шахсоне мебошанд, ки дар асоси доимӣ ё муваққатӣ барои ҷустуҷу, бардошта баровардан, интиқол, ташҳис ё муолиҷа намудан, аз ҷумла расонидани ёрии аввалин ба маҷрӯҳон ва беморон, барои пешгирии бемориҳо, ҳамчунин барои таъминоти хоҷагӣ, моддию техники ва дигар таъминоти воҳидҳои тиббӣ таъин шудаанд;

Ҳаракати байналмилалии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар - ҳаракатест, ки ҷамъиятҳои миллии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар, Қумитаи байналмилалии Салиби Сурх ва Федератсияи байналмилалии ҷамъиятҳои Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмарро дар бар мегирад;

воситаҳои нақлиёти санитарӣ - воситаҳои ҳавоӣ, заминӣ, баҳрӣ ва дарёии интиқол, ҳам харбӣ ва ҳам ғайринизомӣ, доимӣ ё муваққатӣ, ки фақат барои қашонидани маҷрӯҳон ва беморон, ҳайати қормандони тиббӣ, амволи тиббӣ ва ба мақсадҳои дигари тиббӣ таъин шудаанд ва таҳти назорати тарафи дар низои мусаллаҳона ширкаткунанда мебошанд;

аломат - аломати салиби сурх ё ҳилоли аҳмар дар заминаи ранги сафед, ки ҳамчун аломати муҳофизаткунанда ё фарқкунии воҳидҳои тиббӣ, воситаҳои нақлиёти санитарӣ, амволи тиббӣ, ҳайати кормандони тиббӣ истифода бурда мешавад.

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи истифода ва ҳимояи аломату номҳои Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи истифода ва ҳимояи аломату номҳои Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меърию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 3. Объектҳои, ки ҳимоя карда мешаванд

Объектҳои зерин таҳти ҳимояи Қонуни мазкур қарор мегиранд:

- а) аломатҳои салиби сурх ва ҳилоли аҳмар;
- б) номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар";
- в) сигналҳои фарқкунӣ барои шинохтани воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарӣ.

Моддаи 4. Созмони миллии Ҳилоли Аҳмар

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ягонаи созмони миллии Ҳилоли Аҳмар эътироф карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Ҷаъолият, вазифаҳо ва мақсадҳои Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистонро қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 5. Аломат

Аломат рамзи сабук кардани азобу шиканҷаи мачруҳон ва беморон дар давраи низоъҳои мусаллаҳона, вазъиятҳои ҷангулодае, ки хусусияти табиӣ ва техногенӣ доранд ва барҳам додани оқибатҳои онҳо мебошад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Аломати салиби сурх, салиби сурхи дар заминаи ранги сафед тасвирёфта аст, ки аз ду хати ростии дорои тулу арзи баробар иборат мебошад, ки дар марказ ҳамдигарро бо кунҷи рост бурида мегузаранд ва то канори замина намерасанд.

Аломати ҳилоли аҳмар аз тасвири ҳилоли аҳмар дар заминаи ранги сафед иборат аст, ки нӯгҳои теzi он ба тарафи рост аз нигоҳкунанда нигаронида шудаанд ва то канори замина нарасидаанд.

Моддаи 6. Истифодаи аломат

Аломатро ҳамчун нишони фарқкунӣ ва муҳофизаткунанда фақат дар мавридҳои пешбиникардаи ҳамин Қонун, конвенсияҳои Женева ва Протоколҳои иловагӣ истифода бурдан мумкин аст.

Аломат ҳамчун нишони муҳофизаткунанда дар давраи низои мусаллаҳона, ҳамчунин дар мавридҳои, ки ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, дар замони осоишта барои ишорат кардани ҳайати кормандони тиббӣ, воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарӣ, ки бинобар бо кумак расонидан ба маҷруҳон ва беморон аз ҷимояи махсус бархурдоранд, истифода бурда мешавад. Аломате, ки ҳамчун нишони муҳофизаткунанда истифода бурда мешавад, бояд аз рӯи имкон андозаи калон дошта бошад, то ки аз масофаи хеле дур дида шинохтани он мумкин гардад.

Аломате, ки ҳамчун нишони фарқкунӣ истифода бурда мешавад, нишон медиҳад, ки шахс ё объект бо Ҳаракати байналмилалӣи Салиби Сурх ва Ҷилоли Аҳмар вобастаанд ва аломат бояд андозаи хурдтар дошта бошад.

Бо иҷозати Ҷамъияти Ҷилоли Аҳмари Тоҷикистон истифода бурдани аломатҳои Ҷилоли Аҳмар ва Салиби Сурх ҳамчун нишони фарқкунӣ барои дар замони осоишта ишорат кардани ҳайати кормандони тиббӣ, воситаҳои нақлиёти санитарӣ ва муассисаҳои тандурустӣ, ки ба маҷруҳон ва беморон ройгон кумаки тиббӣ мерасонанд, рухсат дода мешавад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 7. Аз аломат истифода бурдани хадамоти тиббии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва воҳидҳои ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Хадамоти тиббии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қўшунҳои дохилии Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқуллода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд аломати ҳилоли аҳмарро ҳамчун нишони муҳофизаткунанда, ҳам дар замони осоишта ва ҳам дар давраи низои мусаллаҳона, фақат барои ишорат кардани ҳайати кормандони тиббии худ, воситаҳои нақлиёти санитарӣ, воҳидҳои тиббӣ истифода барад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайати кормандони тиббӣ бозубанд ва шаҳодатномаи дорои тасвири аломат ва муҳр медиҳад, ки намунаашро конвенсияҳои Женева ва Протоколи иловагии I муқаррар кардаанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 8. Аз аломат истифода бурдани воҳидҳои тиббии ғайринизомӣ

Дар давраи низои мусаллаҳона ҳайати кормандони тиббӣ, воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарии ғайринизомӣ бо иҷозат ва тахти назорати Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аломати ҳилоли аҳмар, ки ҳамчун нишони муҳофизаткунанда

истифода мешавад, ишорат карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайати кормандони тиббии ғайринизомӣ бозубанд ва шаҳодатномаи дорои тасвири аломат ва муҳр медиҳад, ки намунаашро конвенсияҳои Женева ва Протоколи иловагии I муқаррар кардаанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 9. Аз аломат истифода бурдани Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон

Ҳайати кормандони тиббӣ, воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарии Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон, ки дар давраи низои мусаллаҳона ба ихтиёри ҳадамоти тиббии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, бо иҷозати Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аломати ҳилоли аҳмар, ки ҳамчун нишони муҳофизаткунанда истифода бурда мешавад, ишорат карда мешаванд. Ҳайати кормандони тиббии Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон ба конунҳо ва амрҳои ҳарбӣ итоат мекунанд.

Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайати кормандони тиббии Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон бозубанд ва шаҳодатномаи дорои тасвири аломат ва муҳр медиҳад, ки намунаашро конвенсияҳои Женева ва Протоколи иловагии I муқаррар кардаанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Дар мавридҳои дигар Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон дар давраи низои мусаллаҳона мутобиқи моддаи 8 ҳамин Қонун аломати ҳилоли аҳмарро ҳамчун нишони муҳофизаткунанда истифода мебарад.

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон бо розигии Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳануз дар замони осоишта аломати ҳилоли аҳмарро ҳамчун нишони муҳофизаткунанда ва сигналҳои фарқкуниро барои ишорат кардани воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарӣ, ки барои дар давраи низои мусаллаҳона онҳоро ба мақсадҳои тиббӣ истифода бурдан пешбинӣ мешаванд, истифода бурда метавонад.

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон аломати ҳилоли аҳмарро, ҳамчун нишони фарқкунӣ ҳам дар давраи низои мусаллаҳона ва ҳам дар замони осоишта барои ишорат кардани мансубияти шахсон, воситаҳои нақлиёт, амвол, иншоотҳо ва дигар объектҳо ба Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон истифода мебарад.

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон нишони Ҳилоли аҳмарро, инчунин мутобиқи Қоидаҳои истифодаи аломатҳои салиби сурх ё ҳилоли аҳмар аз ҷониби ҷамъиятҳои миллӣ ҳамчун нишони фарқкунӣ истифода бурда метавонад.

Ҷамъиятҳои миллии хориҷии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият менамоянд, бо иҷозати Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон аломатро бо тартибе, ки қисмҳои панҷум ва

шашуми ҳамин модда пешбинӣ намудаанд, ҳамчун нишони фарқкунӣ истифода бурда метавонаид ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 10. Аз аломат истифода бурдани воҳидҳои тиббии ҷамъиятҳои миллии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмари давлатҳои бетараф ва дигар давлатҳои хориҷие, ки дар низои мусаллаҳона иштирок намекунанд

Бо розигии Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҳти назорати Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон ҳайати кормандони тиббӣ, воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарии ҷамъиятҳои миллии Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмари давлатҳои бетараф ва дигар давлатҳои хориҷие, ки дар низои мусаллаҳона иштирок намекунанд, метавонанд барои расонидани кумаки инсондустона ба ихтиёри ҳадамоти тиббии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шаванд ва бо аломат, ки ҳамчун нишони муҳофизаткунанда истифода бурда мешавад, ишорат карда мешаванд.

Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайати кормандони тиббии ҷамъиятҳои миллии давлатҳои бетараф ва дигар давлатҳои хориҷие, ки дар низои иштирок намекунанд, бозубанд ва шаҳодатномаи дорой тасвири аломат ва муҳр медиҳад, ки намунаашро конвенсияҳои Женева ва Протоколи иловагии I муқаррар кардаанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 11. Бозубанд ва шаҳодатнома

Ҳайати кормандони тиббии дар моддаҳои 7, 8, 9, 10 ҳамин Қонун зикршуда барои тасдиқи мақоми худ дар давраи низои мусаллаҳона уҳдадор аст, ки бозубанд бандад ва бо худ шаҳодатнома дошта бошад, ки намунаашро конвенсияҳои Женева ва Протоколи иловагии I муқаррар кардаанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 12. Сигналҳои фарқкунӣ

Мутобиқи Протоколи иловагии I сигналҳои равшанидиҳанда, сигналҳои радиӣ ва сигналҳои электроники ташхискунӣ, ки фақат барои истифода бурдани воҳидҳои тиббӣ ва воситаҳои нақлиёти санитарӣ бо мақсадҳои шинохтани онҳо пешбинӣ шудаанд, ба сигналҳои фарқкунӣ мансуб мебошанд.

Сигналҳои фарқкуниро барои ягон мақсади дигар истифода бурдан мумкин нест.

Моддаи 13. Истифода бурдани номи "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар"

Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар номҳои шахсони ҳуқуқӣ, тамғаҳои молӣ ва тамғаҳои хизматрасонӣ ва ба мақсадҳои дигар, ки бо принципҳои Ҳаракати байналмилалӣ Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар мувофиқ нестанд, номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар" - ро истифода бурдан мумкин нест ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фақат ба Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон ҳуқуқи мустасно истифодабарии номи "Ҳилоли Аҳмар" дода мешавад, агар ҳамин Қонун чизи дигаре муқаррар накарда бошад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#))

Моддаи 14. Созмонҳое, ки аломатро бе иҷозат истифода мебаранд

Кумитаи байналмилалии Салиби Сурх, Федератсияи байналмилалии ҷамъиятҳои Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар мутобиқи конвенсияҳои Женева ва Протоколҳои иловагӣ, ҳам дар замони осоишта ва ҳам дар давраи ҷанг ҳангоми амалӣ намудани тамоми шаклҳои фаъолияти худ аломатро бе иҷозат истифода мебаранд.

Истифода бурдани нишонаҳои шабҳеи аломат, ки шояд саҳван бо аломат монанд карда шаванд, мумкин нест.

Моддаи 15. Истифодаи ғайриқонунии салиби сафед дар заминаи ранги сурх

Бо сабаби он, ки нишони Швейтсария саҳван ҳамчун аломати Салиби Сурх қабул нагардад, ба сифати аломати тиҷоратӣ ё фабрикӣ, (ба сифати қисмҳои таркибии чунин аломатҳо), ҳамчунин бо мақсадҳое, ки ҳилофи қоидаҳои тиҷорати бовиҷдонона мебошанд, инчунин дар дигар ҳолатҳое, ки мумкин аст ҳисси миллии шаҳрвандони Швейтсария таҳқир шавад, истифодаи салиби сафед дар заминаи ранги сурх ё ҳама гуна аломате, ки ба охири ҷамъабанд аст, дар ҳама ҳолат манъ мебошад. Шахсоне, ки ҳамин меъёрҳоро вайрон мекунад, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Моддаи 16. Назорати истифодаи аломатҳо ва номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар"

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз болои иҷрои Қонуни мазкур ва ҳамчунин аз болои шахсоне, ки барои истифода бурдани аломатҳо номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар" ва сигналҳои фарқкунӣ ҳуқуқ доранд, назорат менамояд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон дар соҳаи пешгирӣ кардан ва роҳ наодан ба суиистифода аз аломатҳо, номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар", сигналҳои фарқкунӣ бо мақомоти ҳокимияти давлат ҳамкорӣ мекунад.

Моддаи 17. Масъулият барои иҷро накардани Қонуни мазкур

Аз тарафи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳар гуна шакл истифода бурдани аломатҳо, номҳои "Салиби Сурх" ва "Ҳилоли Аҳмар" ва сигналҳои фарқкунӣ, ки ҳилофи Қонуни мазкур, конвенсияҳои Женева ва Протоколҳои иловагӣ, ҳамчунин Қоидаҳои

истифодаи аломатҳои салиби сурх ё ҳилоли аҳмар аз ҷониб ҷамъиятҳои миллӣ мебошанд, манъ аст ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқарарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2082](#)).

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Раҳмонов

ш. Душанбе

12 майи соли 2001 № 26